

EU-kommissionens översyn av SFDR

– Fondbolagens förenings position

1. Fondbolagens förening anser att

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)¹ är ett transparensregelverk vars syfte är att ge fondsparare information om finansiella produkters hållbarhetsegenskaper och öka spararnas möjlighet att beakta sina hållbarhetspreferenser när de väljer fonder. Tanken är att kapitalet ska styras mot mer hållbara verksamheter. För att detta ska lyckas måste informationen om finansiella produkters hållbarhetsegenskaper vara tillgänglig, jämförbar och enkel att förstå.

- Informationskraven i SFDR-regelverket är omfattande och alldeles för komplexa och oklara. Informationen till fondspararna behöver dels fokuseras, dels förenklas så att fondsparare kan tillgodogöra sig den. Dessutom måste centrala begrepp definieras för att öka förståelsen och jämförbarheten. Informationen måste lämnas, inte bara av fondbolagen, utan även av de distributörer som spararna möter när de sparar i fonder.
- Ett kategoriserings- eller märkningssystem kan vara ett lämpligt nästa steg för att underlätta för fondspararna. Kategorierna i systemet bör vara tydligt definierade och begränsade till antalet. Systemet ska vara frivilligt och inte kräva en auktorisations- eller godkännande-process. Däremot kan en tillsynsmyndighet ha till uppgift att kontrollera att kraven i kategoriseringssystemet följs. Om ett sådant system införs som det primära verktyget för fondspararna när de ska välja hållbarhetsegenskaper, bör informationskraven i SFDR ses över för att minska fondförvaltarnas rapporteringsbörda.
- Fondsparare behöver förstå om en finansiell produkt har en negativ påverkan på olika hållbarhetsmål och i så fall vilken påverkan det är. I SFDR används PAI (Principal Adverse Impact) för att förmedla denna information. På grund av variationer i utvärderingsmetoder, investeringsfokus och rapporteringsstandarder är det dock utmanande att jämföra olika fondbolags uppgifter om PAI. Informationen om PAI utgör därför inte någon konsumentvänlig produktinformation i dagsläget.
- Exkluderingar är en viktig hållbarhetsstrategi för fondsparare på den svenska marknaden. Många sparare har en etisk utgångspunkt för sina hållbarhetspreferenser vilket innebär att de ställer krav på att en finansiell produkt inte ska vara förknippad med vissa produkter eller tjänster. Det är viktigt att ett regelverk för hållbarhetsinformation ger förutsättningar att informera spararna om eventuella exkluderingar på ett enkelt sätt.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn.

2. Informationskraven i SFDR

Enkel information

Den tilltänkta målgruppen för den obligatoriska hållbarhetsinformation som ska tillhandahållas av fondförvaltarna enligt SFDR är fondsparare. För att minska risken för förvirring och överflöd av information hos fondspararna, måste mängden information vara noggrant avvägd. Mängden information som ska tillhandahållas på fondförvaltarens webbplatser och antalet obligatoriska dokument måste därför ses över och begränsas.

Den hållbarhetsinformation som ska lämnas om fondförvaltaren bör vara anpassad och relevant för alla fondsparare. Informationen om fondförvaltaren bör därför begränsas till kortfattad information om hur förvaltaren arbetar med hållbarhet, vilka processer som används, vilka verktyg och strategier som tillämpas för att nå de uppsatta hållbarhetsmålen, och när målen förväntas uppnås. De fondsparare som önskar veta mer bör kunna hänvisas till var de kan hitta sådan information.

Jämförbarhet

Komplexiteten i SFDR består dels av svårigheten för fondförvaltarna att förstå vad som krävs för att uppfylla informationskraven, dels av de betydande oklarheter som finns kring tolkningen av nyckelbegrepp som ”hållbara investeringar”, ”beakta” och ”inte orsaka betydande skada”. EU-kommissionen har tagit fram olika vägledande dokument (Q&A-dokument) för att försöka komma till rätta med vissa av oklarheterna kring nyckelbegreppen i SFDR. Problemet med detta tillvägagångssätt är dels att denna typ av dokument saknar juridiskt bindande verkan, dels att vägledningarna ibland gått stick i stäv med varandra, vilket resulterat i nya frågeställningar.

Om fondbranschen har svårigheter att förstå vad som krävs för att uppfylla informationskraven i SFDR, finns det en överhängande risk att fondspararna inte heller förstår eller kan tillgodogöra sig informationen. För att minska komplexiteten behöver förtydliganden införas direkt i SFDR och inte i olika vägledande dokument.

Informationens tillgänglighet

I Sverige distribueras en stor del av fonderna via distributörer och olika distributionskanaler så som fondplattformer. Det är därför problematiskt att det inte finns någon skyldighet för sådana distributörer att på sina webbplatser, eller på annat sätt, hänvisa till den hållbarhetsinformation som fondbolagen har en skyldighet att ta fram till fondspararna. Det bör därför införas en skyldighet för distributörer att, på de olika distributionskanaler som de använder, tillhandahålla samma hållbarhetsinformation som fondförvaltarna ska tillhandahålla i en förköpssituation.

Den obligatoriska hållbarhetsinformation som fondförvaltaren i dag ska lämna är utspridd dels i olika dokument, dels på olika webbsidor på förvaltarens webbplats. Att söka efter informationen på flera olika ställen och i olika dokument gör det svårt för fondspararna att skapa sig en heltäckande och tydlig bild av hållbarhetsarbetet hos fondförvaltaren och de förvaltade fonderna. I många fall är det också samma hållbarhetsinformation som ska anges i de olika dokumenten och på flera olika ställen på webbplatsen, vilket innebär att spararna möts av en onödigt stor mängd information. Därför vore det bra om hänvisningar kan ersätta informationen på vissa ställen.

3. Kategoriseringssystem för finansiella produkter

Många fondsparare och andra intressenter har felaktigt uppfattat artikel 8 och 9 i SFDR som delar av ett kategoriseringssystem för hållbarhet. Missuppfattningen kan tolkas som att det finns ett behov av förenkling. Fondspararna vill få en snabb förståelse av nivån och inriktningen på fondernas hållbarhetsarbete. En hållbarhetskategorisering kan vara ett lämpligt nästa steg för att underlätta för spararna att hitta de finansiella produkter som matchar deras hållbarhetspreferenser.

För att kategoriseringssystem ska utvecklas och bli så bra som möjligt krävs att det görs en omfattande behovsanalys och att nyttan av ett kategoriseringssystem sätts i relation till kostnaderna. Resultatet är i hög grad beroende av hur kategoriseringssystemet utformas och hur flexibelt det är.

Ett kategoriseringssystem bör vara frivilligt och grundas i en separat försäkran från fondförvaltaren att fonden följer systemet. Användningen av en kategori bör därför inte kräva en auktorisations- eller godkännandeprocess från en tillsynsmyndighet. Däremot kan efterlevnaden av systemet övervakas av nationella tillsynsmyndigheter. Genom att involvera nationella tillsynsmyndigheter i övervakningen av systemet kan det säkerställas att regelverket följs och att det inte förekommer felaktig klassificering. På detta sätt stärks förtroendet hos fondspararna och risken för vilseledande påståenden minskas.

Hur många produktkategorier ett kategoriseringssystem ska innehålla beror på hur tydligt varje kategori avgränsas. Oavsett antalet kategorier ska det vara lätt för alla typer av fondsparare att förstå. Ju färre kategorier, desto större är risken att de olika produkterna tvingas passas in i en förutbestämd mall. För många kan leda till alltför smala kategorier liksom artikel 9 i SFDR. Om transparenskraven i SFDR bibehålls, kan det dock vara fördelaktigt med ett färre antal kategorier.

Ett kategoriseringssystem syftar till att underlätta för konsumenterna att få information om hållbarhetsegenskaperna. Det minskar behovet av övrig hållbarhetsinformation. Ett införande av kategorier bör därför medföra lättnader jämfört med dagens informationskrav. Regelverket bör främja ökad tydlighet och minska mängden svårförståelig information till fondspararna. Samtidigt måste det lämnas utrymme att informera om komplexa frågor som är specifika för respektive produkt.

Systemet får inte innebära att ytterligare informationskrav läggs till vid sidan av de som redan finns. Ett annat alternativ är att nuvarande informationskrav i SFDR införlivas som en del av kategoriseringssystemet.

4. PAI-information

Många fondsparare är intresserade av om innehaven i en fond har en negativ påverkan på miljörelaterade eller sociala egenskaper. Ett exempel är exkluderingsstrategier som syftar till att säkerställa att vissa negativa effekter minimeras. Information om "Principal adverse impacts" (PAI:er) syftar till att klargöra effekterna av investeringars negativa påverkan på människa och miljö.

Problemet är att det är svårt att jämföra uppgifter om PAI av flera skäl. För det första kan olika fondbolag ha olika strategier och fokus när det gäller att välja vilka PAI-indikatorer som ska mätas och rapporteras. Vissa fondbolag har valt att rapportera mätvärden för alla PAI-indikatorer för respektive fond medan andra fondbolag har valt att rapportera mätvärden endast för de indikatorer som beaktas i fonden. Några fondbolag har rapporterat mer kvalitativa resonemang. Detta leder till variationer i vilka faktorer som inkluderas i årsberättelsen, vilket gör det svårt att göra direkta jämförelser mellan fonderna. För det andra så innehåller vissa PAI-indikatorer ett element av bedömning där fondbolag använder olika metoder och kriterier för att bedöma sina PAI-indikatorer. Dessa variationer gör att

jämförelser mellan fonderna blir komplicerade och potentiellt missvisande. För det tredje så har vissa indikatorer låg datatillgänglighet vilket gör mätvärdena mindre robusta. Om datatillgängligheten dessutom skiljer sig mellan fonder så kan även en jämförelse mellan fonder bli svår.

Ytterligare en faktor att beakta är att olika fonder kan ha olika investeringsstrategier, branschfokus eller geografiska inriktningar. Detta kan påverka vilka PAI-indikatorer som är mest relevanta eller betydelsefulla för deras investeringsbeslut. Som ett resultat kan jämförelser mellan fonderna vara missvisande om hänsyn inte tas till dessa kontextuella skillnader.

5. Exkluderingar

Exkluderingar utgör en central del av hållbarhetsstrategin för många fondsparare på den svenska marknaden. Även om andra strategier har minst lika stor eller större potential att ge effekter i den reala ekonomin har många sparare ofta en etisk utgångspunkt i sitt sparande. Dessa sparare ställer höga krav på att finansiella produkter inte associeras med specifika verksamheter. Ett effektivt regelverk för hållbarhetsinformation bör därför skapa de nödvändiga förutsättningarna för att på ett tydligt och lättförståeligt sätt informera spararna om eventuella exkluderingar. Detta kan inkludera tydliga och standardiserade rapporteringskrav för finansiella produkter och institutioner för att säkerställa att informationen om exkluderingar presenteras på ett enhetligt och begripligt sätt.